

Lekmannarevisorerna i
Science park i Umeå AB

2019-03-29

Till årsstämman i Science park i Umeå AB
(559085-0276)

Granskningsrapport år 2018

Vi, av fullmäktige i Umeå kommun och Västerbottens läns landsting utsedda lekmannarevisorer, har granskat verksamheten i Science park i Umeå AB.

Styrelse ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

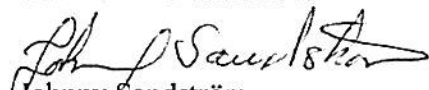
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och fullmäktiges revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.


Bolaget bildades år 2016 och styrelsen har under sina första år arbetet med att bygga upp bolagets verksamhet. Vår granskning visar att styrelsen för år 2018 ännu saknades viktiga delar i styrningen och kontrollen av bolagets verksamhet. Bland annat saknades beslut om verksamhetsplan och mål för verksamheten. Andra iakttagelser var att protokollen för år 2018 behövde utvecklas och göras tydligare samt att styrelsen inte åiterrapporterade i enlighet med ägardirektiv. Vi bedömer att styrelsen för år 2018 inte hade en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer också att verksamheten är genomförd inom de kommunala befogenheter som utgör ram för bolaget.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll inte var tillräcklig.

Umeå den 29 mars 2019


Johnny Sandström
Lekmannarevisor
Utsedd av Umeå kommun


Kurt-Lennart Eriksson
Lekmannarevisor
Utsedd av Västerbottens läns landsting

Vi återoppar bifogad rapport: Grundläggande granskning år 2018 av Science park i Umeå AB revisionskontoret i Region Västerbotten.

2019-03-29

Bifogad rapport.

- Grundläggande granskning år 2018 av Science park i Umeå AB revisionskontoret i Region Västerbotten.

2019-03-29

344780

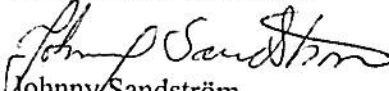
Styrelsen Science park i Umeå AB
559085-0276


Grundläggande granskning år 2018

Vår granskning visar att styrelsens styrning och kontroll över bolaget år 2018 ännu var outvecklad. Styrelsen saknade bland annat flera grundläggande styrdokument. Styrelsen återrapporterade inte heller i enlighet med ägarnas direktiv. Vi bedömer att styrelsens kontroll inte var tillräcklig. Vi rekommenderar styrelsen att:

- Besluta om grundläggande styrdokument. Exempelvis:
 - Verksamhetsplan med mätbara mål
 - Internkontrollplan
 - En årlig arbetsordning för styrelsen
- För att underlätta att bolaget uppfyller de krav på hantering av allmänna handlingar som ställs i offentlighet- och sekretesslagen och arkivlagen bör styrelsen besluta om en dokumenthanteringsplan och införa ett digitalt diarium.
- Säkerställ att det i protokollen finns uppgifter om diarienummer för de dokument som styrelsen beslutar om. Ett alternativ är att styrelsen säkerställer att underlag och tjänsteskrivelser finns som bilagor till protokollen.
- Att protokoll justeras senast 14 dagar efter styrelsens sammanträden.
- Vidta åtgärder för att säkerställa kontinuitet i tjänstemannastödet.
- Utveckla årsredovisningen inom framför allt följande områden:
 - Utvärdering av i vilken grad styrelsens mål uppnås.
 - Utvärdering av om bolagets verksamhet var genomförd i enlighet med det kommunala ändamålet.
 - Utvärdering om bolagets verksamhet var genomförd inom de kommunala befogenheterna.
 - Utvärdering av styrelsens arbete med den interna kontrollen.
 - Information om styrelsens ledamöter hade intressen hos företag som bolaget hade affärsförbindelser med.
 - Information om styrelsen utvärderat det egna styrelsearbetet.
 - Information om hur styrelsen bedömt och följt upp risker.

Umeå den 29 mars 2019


Johnny Sandström
Lekmannarevisor


Kurt-Lennart Eriksson
Lekmannarevisor

LEKMANNAREVISION

Grundläggande granskning år 2018 av Science Park i Umeå AB

Mars 2019
Richard Norberg
Revisionsdirektör
Region Västerbotten

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS	3
2. BAKGRUND	4
2.1 LEKMANNAREVISORERNAS UPPDRAG.....	4
2.2 IAKTTAGELSER I 2017 ÅRS GRANSKNING.....	5
2.3 REVISIONSFRÅGOR	6
2.4 REVISIONSKRITERIER OCH METOD	6
3. BOLAGETS UPPDRAG OCH MÅL.....	7
3.1 ÄGARNAS UPPDRAG TILL BOLAGET	7
3.2 KRAV FRÅN FULLMÄKTIGE PÅ RAPPORTERING M.M.....	7
3.3 STYRELSENS ARBETSORDNING	9
4. GRANSKNINGENS RESULTAT	10
4.1 STYRELSENS STYRDOKUMENT	10
4.2 STYRELSEN LÖPANDE KONTROLL	12
4.3 STYRELSENS INTERNKONTROJ PLAN.....	12
4.4 STYRELSENS TJÄNSTEMANNASTÖD	13
4.5 STYRELSENS ÅRSREDOVISNING	13
4.6 UPPFÖLJNING AV 2017 ÅRS REKOMMENDATIONER.....	15
5. SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR	15
5.1 REKOMMENDATIONER.....	16

1. Sammanfattande analys

Science park i Umeå AB bildades år 2016. Styrelsen har under bolagets första år arbetat med att bygga upp verksamheten. Bland annat har en förstudie tagits fram och år 2018 anlidade styrelsen en VD. Vi bedömer att bolagets verksamhet år 2018 genomfördes i enlighet med fullmäktiges direktiv och det kommunala ändamålet. Vi bedömer att verksamheten genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Av vår granskning framgår dock att styrelsens styrning och kontroll över bolaget år 2018 ännu var outvecklad. Styrelsen saknade bland annat flera grundläggande styrdokument. Styrelsen återrapporterade inte heller i enlighet med ägarnas direktiv. Vi bedömer att styrelsens kontroll inte var tillräcklig. Vi rekommenderar styrelsen att:

- Besluta om grundläggande styrdokument. Exempelvis:
 - Verksamhetsplan med mätbara mål
 - Internkontrollplan
 - En årlig arbetsordning för styrelsen
- För att underlätta att bolaget uppfyller de krav på hantering av allmänna handlingar som ställs i offentlighet- och sekretesslagen och arkivlagen bör styrelsen besluta om en dokumenthanteringsplan och införa ett digitalt diarium.
- Säkerställ att det i protokollen finns uppgifter om diarienummer för de dokument som styrelsen beslutar om. Ett alternativ är att styrelsen säkerställer att underlag och tjänsteskrivelser finns som bilagor till protokollen.
- Att protokoll justeras senast 14 dagar efter styrelsens sammanträden.
- Vidta åtgärder för att säkerställa kontinuitet i tjänstemannastödet.
- Utveckla årsredovisningen inom framför allt följande områden:
 - Utvärdering av i vilken grad styrelsens mål uppnås.
 - Utvärdering av om bolagets verksamhet var genomförd i enlighet med det kommunala ändamålet.
 - Utvärdering om bolagets verksamhet var genomförd inom de kommunala befogenheterna.
 - Utvärdering av styrelsens arbete med den interna kontrollen.
 - Information om styrelsens ledamöter hade intressen hos företag som bolaget hade affärsförbindelser med.
 - Information om styrelsen utvärderat det egna styrelsearbetet.
 - Information om hur styrelsen bedömt och följt upp risker.

2. Bakgrund

I juni 2016 beslutade fullmäktige i Västerbottens läns landsting och Umeå kommun om att bilda det kommunala bolaget Science Park i Umeå AB (organisationsnummer 559085-0276) tillsammans med Uminova Holding AB. Bolaget bildades formellt hösten 2016. Enligt aktieägaravtal har ägarna följande aktieandelar:

- Umeå Kommunföretag AB äger 51 procent
- Västerbottens läns landsting äger 40 procent
- Umeå universitet Holding AB 9 procent

Bolagets styrelse består av fem ledamöter. Enligt bolagsordningen ska landstingsfullmäktige respektive kommunfullmäktige utse två ledamöter och Umeå universitet Holding AB en ledamot. Sedan våren 2018 har bolaget en VD. För administrativt stöd anlitar bolaget Umeå Kommunföretag AB.

För treårsperioden 2018 – 2020 har bolagets ägare avsatt 2,5 miljoner kronor per år till bolaget. Finansiering utgår från ägarnas andelar i bolaget. Enligt bolagsstyrelsens årsredovisning hade bolaget år 2018 en nettoomsättning på 1 520 000 kronor.

2.1 Lekmannarevisorernas uppdrag

Lekmannarevisorns uppdrag regleras i kommunallagen och aktiebolagslagen. Lekmannarevisorn ska granska bolagets styrelse och verkställande direktör (VD).

Lekmannarevisorn ska granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Lekmannarevisorn ska också granska om den interna kontrollen är tillräcklig. Frågan om verksamheten är ändamålsenlig och om ekonomin är tillfredsställande utgår från ägarens, dvs. fullmäktiges, direktiv och beslut för bolaget. Av ägardirektivet för Science Park i Umeå AB framgår att lekmannarevisorerna i sin årliga granskningsrapport ska yttra sig om bolaget bedrivits ändamålsenligt utifrån bolagets syfte i bolagsordning och ägardirektiv samt de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten.

För år 2017 och 2018 har landstingsfullmäktige respektive fullmäktige i Umeå kommun valt landstingsrevisor Kurt-Lennart Eriksson och kommunrevisor Johnny Sandström till lekmannarevisorer i Science Park i Umeå AB. Enligt kommunallagen ska lekmannarevisorn ta hjälp av sakkunnigt stöd. Lekmannarevisorn bestämmer själv omfattningen på det sakkunniga stödet. För år 2018 har lekmannarevisorerna anlitat Richard Norberg, revisionsdirektör i Region Västerbotten till sakkunnigt stöd.

Kommunala bolag ska också granskas av en yrkesrevisor. Yrkesrevisorn som väljs av bolagsstämman har i uppdrag att granska bokföring, årsredovisning, intern kontroll samt styrelsens och VD:s förvaltning. Bolagets yrkesrevisor skriver en revisionsberättelse som överlämnas till bolagsstämman. Lekmannarevisorn och bolagets yrkesrevisor är två bolagsorgan med olika uppdrag. Uppdragen syftar till att ge ägaren ett så brett underlag som

möjligt för sin bedömning i ansvarsfrågan avseende styrning, verksamhet och räkenskaper. Uppdragen är delvis överlappande när det gäller granskning av den interna kontrollen.

Efter avslutad granskning ska lekmannarevisorn överlämna sin årliga granskningsrapport till landstingets och Umeå kommuns revisorer. Lekmannarevisorerna ska också överlämna sina granskningsrapporter till bolagets bolagsstämma.

Lekmannarevisorernas granskning är en del av den samordnade revisionen av landstinget och kommunen. Revisorerna i landstinget och kommunen ska bifoga granskningsrapporter och revisionsberättelser från de kommunala företagen till sina revisionsberättelser för landstinget respektive kommunen. Med stöd av den samordnade revisionen ska landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige ta ställning till instruktioner för sina ombud inför de kommunala företagens årsstämmor.

2.2 Iakttagelser i 2017 års granskning

Av lekmannarevisorernas granskning framgår att bolaget under sitt första år saknades flera grundläggande styrdokument. Nedan återger vi i korthet iakttagelser i den granskningsrapport som togs fram av lekmannarevisorernas sakkunniga:

- Saknades grundläggande styrdokument sådana som budget, verksamhetsplan, internkontrollplan och attestordning.
- Styrelsens protokoll behövde utvecklas och göras tydligare.
- Styrelsen hade inte utvärderat sitt eget arbete.
- Styrelsen hade inte återrapporterat till ägarna i enlighet med ägardirektiv.

Lekmannarevisorerna bedömde att styrelsen interna kontroll inte var tillräcklig men att bolagets verksamhet hade skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Lekmannarevisorerna konstaterade att inget framkom i den grundläggande granskningen som visade att verksamheten under bolagets första år inte hade bedrivits inom ramen för de kommunala befogenheterna. I den sakkunniges rapport lämnades bland annat följande rekommendationer till styrelsen:

- Besluta om grundläggande styrdokument.
- Säkerställ att bolaget följer de styrdokument som ägarna och styrelsen beslutat om för bolaget.
- Säkerställ att protokollen blir tydligare. Se till att det i protokollen finns hänvisningar till underlag.
- Besluta om mätbara mål. Se till att målen följs upp och utvärderas.
- Utvärdera årligen styrelsens eget arbete.
- Utvärdera årligen om bolagets verksamhet är genomförd i enlighet med de kommunala befogenheterna.

Den 25 maj 2018 genomförde lekmannarevisorerna en träff med bolagets styrelse för dialog om iakttagelser och rekommendationer i 2017 års granskning. Vid träffen informerade ledamöter i bolagets styrelse om att de instämde med revisorernas iakttagelser och att styrelsen hade för avsikt att vidta åtgärder i syfte att utveckla styrningen och den interna kontrollen.

2.3 Revisionsfrågor

Granskning avser styrelsen för Science Park i Umeå AB. Syftet med granskningen är att ge underlag för lekmannarevisorernas bedömningar i den granskningsrapport som de ska lämna för år 2018. Granskningen är översiktlig med inriktning mot bolagets resultat för år 2018 och styrelsens system för styrning och kontroll. För granskningen har vi formulerat följande övergripande revisionsfrågor:

- Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv samt de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten?
- Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?
- Har styrelsen haft tillräcklig kontroll över bolagets verksamhet?
- Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2017 års granskning?

2.4 Revisionskriterier och metod

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som utgör utgångspunkterna för våra analyser, slutsatser och bedömningar. Vi har utgått från nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen, 5 kap. 1§
- Aktiebolagslagen, 8 kap.
- Årsredovisningslagen, 6 kap. 1§
- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Fullmäktiges bolagspolicy

Granskningen är genomförd med hjälp av dokumentationsstudier av styrelsens styrande och redovisande dokument samt av styrelsens protokoll. Avstämningar är genomförda med bolagets VD. Den 25 maj 2018, den 17 december 2018 och den 29 mars 2019 har vi tillsammans med lekmannarevisorerna genomfört träffar med bolagets styrelse. Syftet med träffarna var att få information om bolagets verksamhet och styrelsens arbete med att utveckla styrningen och kontrollen. Bolagets VD har som ett led i kvalitets-säkringen getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

3. Bolagets uppdrag och mål

3.1 Ägarnas uppdrag till bolaget

Enligt bolagsordningen ska bolaget skapa gynnsamma fysiska förutsättningar i Umeå inom området som kallas universitetsstaden för s.k. startup-företag och innovationer som kan utvecklas till att göra nytta för ägarna. Startup-företag är företag som bildas för att prova om företagskoncept eller idéer kan leda till att varor eller tjänster kan produceras för en marknad. I bolagsordningen kan man läsa att bolaget i nära samverkan med andra intressenter för universitetsstaden ska:

- Initiera, driva och delta i planerings- och utvecklingsprocesser för universitetsstaden.
- Utveckla samarbeten inom universitetsstaden till nytta för bolagets ägare och samarbetspartners.
- Profilera satsningar för samverkan mellan Umeå universitet, landstinget, startup-företag m.fl. i syfte att locka externa företag och investerare till utvecklingsamarbete i området.
- Stödja utvecklingen av en attraktiv arbetsmiljö med mötesplatser för startup-företag, andra företag, forskare, studenter och anställd i syfte att stärka universitetsstadens attraktionskraft.
- Arbeta med att utveckla science park.

Av bolagsordningen framgår att bolagets verksamhet ska bedrivas inom den kommunala kompetensen och enligt kommunalrättsliga principer såsom självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och lokaliseringsprincipen. Av bolagsordningen framgår dock inte att bolaget inte får gå i vinst. Enligt kommunallagen får en kommun eller ett kommunalt bolag inte drivas i syfte att ge vinster (KL 2 kap. 7§). Undantag för från vinstförbudet finns för energibolag och bostadsbolag. Enligt aktiebolagslagen måste det framgå av bolagsordningen om bolagets verksamhet har ett annat syfte än att ge vinster till ägarna (ABL 3 kap. 3§).

3.2 Krav från fullmäktige på rapportering m.m.

Ägardirektiv

Nedan redogör vi för krav på rapportering som ägarna ställer i sina ägardirektiv till bolaget:

- Senast den 15 december inför nytt räkenskapsår ska bolaget till ägarna rapportera om den budget och investeringsplan som styrelsen fastställt för bolaget för den kommande treårsperioden.
- Bolaget ska efter varje tertial rapportera om måluppfyllelsen för de särskilda ägardirektiv som ägarna lämnat vid bolagsstämman.
- Bolaget ska efter varje tertial rapportera om ekonomiskt utfall och nyckeltal enligt de anvisningar som fastställts av ägarna.

- Bolagets styrelse ska löpande hålla sig informerad och utvärdera hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Styrelsen ska årligen lämna en rapport om hur väl den interna kontrollen av den finansiella rapporteringen fungerar.
- Styrelsen ska årligen utvärdera sitt eget och den verkställande direktörens arbete under året.
- Bolaget ska aktivt driva miljö- och klimatfrågor. Bolaget ska ha mätbara miljömål som årligen följs upp i årsredovisningen.
- Bolagets styrelse ska i sin förvaltningsberättelse redogöra för hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det syfte och de ramar som anges för bolaget i bolagsordningen. Av ägardirektivet framgår att styrelsens uttalande i förvaltningsberättelsen ska vara utformat på sådant sätt att det kan utgöra grund för kommun- och landstingsstyrelsernas uppsikt enligt kommunallagen. Enligt kommunallagen (6 kap. 9§) ska kommunstyrelsen eller landstingsstyrelsen årligen för varje aktiebolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående år har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Ägarnas bolagspolicy

I ägardirektivet kan man läsa att bolaget ska följa den bolagspolicy eller företagspolicy som är antagen av kommun- respektive landstingsfullmäktige. Nedan återger vi krav som respektive fullmäktige ställer i sin bolagspolicy.

Landstingsfullmäktiges bolagspolicy

Enligt landstingsfullmäktiges bolagspolicy ska bolagets styrelse bland annat:

- Fortlöpande följa upp och utvärdera bolagets verksamhet mot det kommunala ändamålet och de mål och riktlinjer som är fastställda för bolaget. Bolagets styrelse ska också se till att det finns en adekvat strategi för att uppnå dessa mål.
- Se till att kontrollen över bolagets ekonomi är tillfredsställande, riskexponering är väl avvägd, att redovisningen håller hög kvalitet och att bolaget har god intern kontroll.
- Se till att nödvändiga riktlinjer fastställs för bolagets uppträdande i etiska hänseenden gentemot anställda, kunder, leverantörer m.fl.
- Årligen utvärdera sitt eget arbete. Utvärderingen ska minst omfatta en bedömning om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter och om styrelsens arbetsformer fungerar.

Enligt landstingsfullmäktiges bolagspolicy ska bolagets styrelse i årsredovisningen eller i en särskild rapport lämna bland annat följande information:

- Om en utvärdering av styrelsen är genomförd.

- Om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.
- Hur styrelsens arbete har bedrivits, inkluderande arbetsfördelning, antal sammanträden, genomsnittlig närvaro och vem som varit sekreterare vid sammanträden.
- Hur den interna kontrollen har fungerat utifrån bolagets syfte, ägarens mål, finansiell rapportering, organisation m.m.
- Hur bolagets risker har bedömts och följts upp.
- Vilka ärenden som bolagets styrelse har överlämnat till landstingsstyrelsen för beredning om fullmäktige ska ta ställning i dessa ärenden.

Kommunfullmäktiges företagspolicy

Av Umeå kommuns företagspolicy framgår att Umeå kommun som ägare utövar sin styrning av bolag genom att utfärda direktiv vid bolagens bolagsstämmor. De krav som finns på rapportering framgår av ägardirektiven till bolagen.

Av företagspolicyn framgår att moderbolaget Umeå Kommunföretag AB styr dotterbolagen inom Umeå kommuns bolagskoncern genom att utfärda ägardirektiv till dotterbolagen. Av en granskning år 2016, *Granskning av kommunstyrelsens ägarstyrning av kommunkoncernen*, genomförd på uppdrag av Umeå kommuns revisorer framgår att Umeå Kommunföretag AB fortlöpande följer upp dotterbolagen med hjälp av rapporter, protokoll, ordförändamöten, VD-möten m.m. Styrelsen för Umeå Kommunföretag AB består av ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Enligt företagspolicyn ska kommunstyrelsen utöva styrningen av de delägda kommunala bolagen. Enligt den ovan nämnda granskningsrapporten följer kommunstyrelsen upp de helägda och delägda bolagen med hjälp av protokoll, rapporter och särskilda dragningar vid kommunstyrelsens sammanträden.

3.3 Styrelsens arbetsordning

Enligt krav i aktiebolagslagen (ABL 8 kap. 6§) ska styrelsen årligen besluta om en arbetsordning för sitt arbete. Styrelsen beslutade inte om någon arbetsordning för år 2018. I den arbetsordning som styrelsen beslutade om den 23 november 2016 upprepades flera av de krav som ägarna ställde i bolagsordningen och ägardirektiven. I arbetsordningen finns därutöver följande krav:

- Styrelsen ska fastställa en strategi och en verksamhetsplan som styrelsen årligen omprövar.
- Styrelsen ska vid varje styrelsemöte få skriftlig information om bolagets ekonomi. Informationen ska lämnas under informationspunkten "VD:s rapport".
- Styrelsen ska besluta om en attestordning.

4. Granskningens resultat

4.1 Styrelsens styrdokument

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad styrelsen beslutade om grundläggande styrdokument för år 2018.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Affärsplan	Nej	Styrelsen ska enligt landstingsfullmäktiges bolagspolicy besluta om en strategi för att uppnå det kommunala ändamålet för bolaget och de mål och riktlinjer som är fastställda för bolaget. Styrelsens arbetsordning anger att styrelsen ska fastställa en strategi och verksamhetsplan som styrelsen årligen omprövar.
Arbetsordning	Nej	Enligt ABL 8 kap. 6§ ska styrelsen årligen besluta om en arbetsordning. Den 23 november 2016 beslutade styrelsen om en arbetsordning för år 2017. Inget beslut om arbetsordning för år 2018.
Instruktion till VD	Nej	Enligt ABL 8 kap. 7§ ska styrelsen besluta om en instruktion till VD. För styrelsens sammanträden år 2018 saknades en sådan instruktion. Den 17 december 2018, §7, beslutade styrelsen om en skriftlig instruktion för rapportering till styrelsen. Av den arbetsordning som styrelsen beslutade om den 23 november 2016 framgick att VD vid varje styrelsesammanträde skulle lämna ekonomirapporter.
Verksamhetsplan år 2018	Nej	Styrelsen ska enligt sin arbetsordning besluta om en verksamhetsplan som årligen revideras. För år 2018 saknade styrelsen en verksamhetsplan. Enligt VD pågick under hösten 2018 arbete med att ta fram en verksamhetsplan för år 2019. <i>Tabellen fortsätter på nästa sida</i>

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Mätbara mål	Nej	Styrelsen ska enligt ägardirektiv och landstingsfullmäktiges bolagspolicy kunna utvärdera bolagets verksamhet i förhållande till de mål som är fastställda för bolaget. Enligt ägardirektiv ska bolaget även besluta om mätbara miljömål. För år 2018 saknade bolaget mätbara mål. VD har uppgett att mätbara mål ska tas fram för år 2019. Den 17 december 2018, §7, beslutade styrelsen om miljömål.
Budget år 2018	Nej	Av protokoll från styrelsens sammanträde den 11 december, §6, framgår att bolaget för år 2018 hade en grundfinansiering. Enligt protokoll från styrelsens sammanträde den 19 oktober 2018 hade bolaget en budget för år 2018. Vår protokollgranskning visar dock att styrelsen inte beslutade om budgeten för år 2018.
Internkontrollplan år 2018	Nej	Enligt ägardirektiv och landstingsfullmäktiges bolagspolicy ska bolagets styrelse besluta om en internkontrollplan. Sådan saknades för år 2019. VD har uppgett att en internkontrollplan ska tas fram för år 2019.
Attestordning	Ja	Den 29 oktober 2018, §9, beslutade styrelsen om ett attestreglemente och attestordning.
Delegationsordning eller motsvarande	Ja	Se svar ovan.
Dokumenthanteringsplan	Nej	Saknas formella krav på dokumenthanteringsplan. En sådan plan underlättar dock för styrelsen att säkerställa en kontroll över bolagets hantering av handlingar.
Etiska riktlinjer för bolagets uppträdande	Ja	Styrelsen beslutade den 29 oktober 2018, §9, om etiska riktlinjer.

Vår kommentar

För år 2018 beslutade styrelsen i begränsad utsträckning om grundläggande styrdokument. Vi har vid träffar diskuterat dessa brister med styrelsen. Vid träffarna har företrädare för styrelsen uttalat att man för år 2019 haft en ambition om att utveckla sin styrning och i högre grad besluta om styrdokument för bolaget. Vi rekommenderar styrelsen att:

- Besluta om grundläggande styrdokument. Exempelvis:

- Verksamhetsplan med mätbara mål och budget
- En årlig arbetsordning för styrelsen
- Internkontrollplan

4.2 Styrelsen löpande kontroll

År 2018 hade bolagets styrelse 6 protokollförda sammanträden. En genomgång av protokollen visar att styrelsens arbete under året i första hand var inriktat mot att bygga upp bolagets verksamhet. Av protokollen framgår bland annat att styrelsen anlidade en VD. I protokollen kan vi också se att styrelsen med hjälp av ekonomiska rapporter och VD-rapporter höll sig informerad om bolagets ekonomi och verksamhet under året.

Under arbetet med granskningen har vi fått information om att UKF bistår med administrativt stöd till Science park i Umeå AB. Enligt VD förvarar sekreterare på UKF bolagets handlingar i en pärm.

Vår kommentar

I granskningen år 2017 rekommenderade lekmannarevisorerna att styrelsen skulle säkerställa att protokollen blev tydligare. I protokollen bör det finnas tydliga hänvisningar till diarieförda tjänsteskrivelser eller underlag i bilagor till protokollen.

Även i en stor del av protokoll för år 2018 saknades hänvisningar till diarieförda handlingar eller bilagor. För att öka spårbarheten rekommenderar vi att styrelsen säkerställer att det i protokollen finns uppgifter om diarienummer för de dokument som styrelsen beslutar om. Ett alternativ är att styrelsen säkerställer att underlag och tjänsteskrivelser finns som bilagor till protokollen.

I vår granskning har vi också uppmärksammat att det i flera fall under år 2018 tog lång tid innan styrelsens protokoll blev justerade. Detta innebär att det tar lång tid innan det finns protokoll som visar vilka ärenden som styrelsen behandlar och vilka beslut som styrelsen fattat. För att förbättra insynen i styrelsens arbete rekommenderar vi att protokoll justeras senast 14 dagar efter styrelsens sammanträden.

För att underlätta att bolaget uppfyller de krav på hantering av allmänna handlingar som ställs i tryckfrihetsförordningen, offentlighet- och sekretesslagen och arkivlagen rekommenderar vi att styrelsen beslutar om en dokumenthanteringsplan och inför ett digitalt diarium.

4.3 Styrelsens internkontrollplan

För år 2018 saknade styrelsen en internkontrollplan.

Vår kommentar

För att stärka kontrollen över bolagets verksamhet rekommenderar vi att styrelsen beslutar om en internkontrollplan.

4.4 Styrelsens tjänstemannastöd

Bolaget saknade under år 2017 en VD. Istället för VD anlätades en verksamhetsledare med uppgift att operativt leda och utveckla bolagets verksamhet. Från våren 2018 har bolaget en VD.

Vår kommentar

Det är positivt att styrelsen anlitat en VD. Konstruktionen med en VD som ett ensamt tjänstemannastöd medför dock stort personberoende och risk om VD blir sjuk eller slutar. Vi rekommenderar styrelsen att vidta åtgärder för att säkerställa kontinuitet i tjänstemannastödet.

4.5 Styrelsens årsredovisning

Krav på årsredovisningen

Enligt årsredovisningslagen ska styrelsens förvaltningsberättelse innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av bolagets verksamhet, ställning och resultat. Styrelsen ska redogöra för händelser av väsentlig betydelse för företaget som inträffat under räkenskapsåret. Styrelsen ska enligt årsredovisningslagen också redogöra för företagets förväntade framtida utveckling inklusive beskrivning av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.

Enligt ägardirektivet ska bolagets styrelse i sin förvaltningsberättelse redogöra för hur verksamheten har bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det syfte och de ramar som anges för bolaget i bolagsordningen

Styrelsens årsredovisning för år 2018

I årsredovisningen redogjorde styrelsen för bolagets uppdrag, väsentliga händelser under året, ägarförhållanden, resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalys och noter till redovisningen. Styrelsen rapporterade att bolaget i maj 2018 hade anställt en VD och att bolaget deltog i ett projekt som handlade om att testa tekniken 5G. I årsredovisningen redovisar styrelsen att bolaget år 2018 hade en nettoomsättning på ca 1,5 miljoner kronor och en vinst före skatt på ca 740 000 kronor.

I tabellen nedan redogör vi för hur styrelsen uppfyllde ägarnas krav på årsredovisningen.

Ägarnas krav på redovisning	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat bolagets verksamhet mot det kommunala ändamålet?	Nej	
Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat om bolagets verksamhet är genomförd inom ramen för de kommunala befogenheterna?	Nej	<i>Tabellen fortsätter på nästa sida</i>

Ägarnas krav på redovisning	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat målen i verksamhetsplanen?	Nej	
Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om att en utvärdering av det egna styrelsearbetet är genomförd?	Nej	
Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen hos företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget?	Nej	
Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om hur den interna kontrollen fungerat?	Nej	
Har styrelsen i årsredovisningen lämnat information om hur styrelsen bedömt och följt upp risker?	Nej	

Vår kommentar

Granskningen visar att årsredovisningen inte uppfyller de krav på återrapportering som ägarna ställer. Vi anser att redovisningen kan utvecklas inom framför allt följande områden:

- Utvärdering av i vilken grad styrelsens mål uppnås.
- Utvärdering av om bolagets verksamhet var genomförd i enlighet med det kommunala ändamålet.
- Utvärdering av om bolagets verksamhet var genomförd inom de kommunala befogenheterna.
- Utvärdering av styrelsens arbete med den interna kontrollen.
- Information om styrelsens ledamöter hade intressen hos företag som bolaget hade affärsförbindelser med.
- Information om styrelsen utvärderat det egna styrelsearbetet.
- Information om hur styrelsen bedömt och följt upp risker.

4.6 Uppföljning av 2017 års rekommendationer

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2017 års granskning.

Rekommendationer i 2017 års granskning:	Har styrelsen under år 2018 vidtagit tillräckliga åtgärder?	Vår kommentar
Besluta om grundläggande styrdokument.	Nej	För år 2018 beslutade styrelsen endast i begränsad utsträckning om grundläggande styrdokument.
Säkerställ att bolaget följer de styrdokument som ägarerna och styrelsen beslutat om för bolaget.	Nej	Styrelsen har för år 2018 inte återrapporterat i enlighet med ägarnas krav.
Säkerställ att protokollen blir tydligare. Se till att det i protokollen finns hänvisningar till underlag.	Nej	I protokollen för år 2018 saknades hänvisningar till spårbara underlag.
Besluta om mätbara mål. Se till att målen följs upp och utvärderas.	Nej	För år 2018 saknade styrelsen mätbara mål.
Utvärdera årligen styrelsens eget arbete.	Nej	
Utvärdera årligen om bolagets verksamhet är genomförd i enlighet med de kommunala befogenheterna.	Nej	

Vår kommentar

Vår bedömning är att styrelsen för år 2018 inte vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av 2017 års rekommendationer.

5. Svar på revisionsfrågor

Vi bedömer att bolagets verksamhet år 2018 genomfördes i enlighet med fullmäktiges direktiv och det kommunala ändamålet. Verksamheten genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att styrelsen för år 2018 inte hade en tillräcklig styrning och kontroll. Nedan redovisar vi svaren på våra revisionsfrågor.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv samt de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten?	Nej	För år 2018 saknades flera väsentliga styrdokument.
Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?	Nej	För år 2018 saknades flera väsentliga styrdokument. Bland annat saknades en internkontrollplan.
Har styrelsen haft tillräcklig kontroll över bolagets verksamhet?	Nej	Enligt styrelsens protokoll har styrelsen löpande fått information om ekonomi och olika projekt m.m. Avsaknad av styrdokument, mål, internkontrollplan, spårbarhet i protokoll till underlag samt svag återrapportering i årsredovisningen ligger till grund för vår bedömning att styrelsen år 2018 inte hade en tillräcklig kontroll över verksamheten.
Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Nej	Årsredovisningen är översiktligt. I årsredovisningen saknas uppföljning av mätbara mål och en analys av om verksamheten är genomförd i enlighet med ägarnas direktiv.
Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2017 års granskning?	Nej	För år 2018 kvarstår de rekommendationer som lämnades för år 2017.

5.1 Rekommendationer

Vi rekommenderar styrelsen att:

- Besluta om grundläggande styrdokument. Exempelvis:
 - Verksamhetsplan med mätbara mål
 - Internkontrollplan

- En årlig arbetsordning för styrelsen
- För att underlätta att bolaget uppfyller de krav på hantering av allmänna handlingar som ställs offentlighet- och sekretesslagen och arkivlagen bör styrelsen besluta om en dokumenthanteringsplan och införa ett digitalt diarium.
- Säkerställ att det i protokollen finns uppgifter om diarienummer för de dokument som styrelsen beslutar om. Ett alternativ är att styrelsen säkerställer att underlag och tjänsteskrivelser finns som bilagor till protokollen.
- Att protokoll justeras senast 14 dagar efter styrelsens sammanträden.
- Vidta åtgärder för att säkerställa kontinuitet i tjänstemannastödet.
- Utveckla årsredovisningen inom framför allt följande områden:
 - Utvärdering av i vilken grad styrelsens mål uppnås.
 - Utvärdering av om bolagets verksamhet var genomförd i enlighet med det kommunala ändamålet.
 - Utvärdering om bolagets verksamhet var genomförd inom de kommunala befogenheterna.
 - Utvärdering av styrelsens arbete med den interna kontrollen.
 - Information om styrelsens ledamöter hade intressen hos företag som bolaget hade affärsförbindelser med.
 - Information om styrelsen utvärderat det egna styrelsearbetet.
 - Information om hur styrelsen bedömt och följt upp risker.

Umeå den 29 mars 2019



Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor
Region Västerbotten